

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudců JUDr. Brigity Chrastilové a doc. JUDr. Petra Průchy, CSc., v právní věci **žalobce: V. S.,** zastoupen Mgr. Romanem Seidlerem, advokátem, se sídlem Na Jíkalce 13, Plzeň, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 26. 8. 2004, č. j. 36 Az 758/2003 - 19,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného č. j. OAM - 2545/VL - 11 - ZA07 - 2003 ze dne 18. 7. 2003 nebyl žalobci (dále jen „stěžovatel“) udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a nebyla na něho vztažena překážka vycestování podle § 91 téhož zákona. Žalovaný své rozhodnutí odůvodnil tím, že stěžovatel nevyužil ochrany kompetentních orgánů své vlasti, když byl nespokojen s postupem policistů vůči své osobě, a naopak řádné vyšetřování jejich nezákonného jednání sám zastavil. Žalovaný proto po zhodnocení stěžovatelových výpovědí neshledal splnění podmínek výše uvedených ustanovení zákona o azylu. Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel v zákonné lhůtě žalobu ke Krajskému soudu v Brně, v níž namítal porušení jednotlivých ustanovení zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále jen „správní řád“), upravujících povinnosti žalovaného v průběhu správního řízení a § 12, § 14 a § 91 zákona o azylu. Tato porušení však nijak blíže nespecifikoval.

Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 26. 8. 2004, č. j. 36 Az 758/2003 - 19, byla žaloba stěžovatele zamítnuta. V odůvodnění krajský soud uvedl, že skutková zjištění, z nichž vycházelo rozhodnutí žalovaného, byla dostatečná a závěry vyjádřené v napadeném rozhodnutí jsou v souladu se zákonem. Poukázal dále na skutečnost, že stěžovatelovy žalobní námitky jsou jen obecné a nekonkrétní, aniž by obsahovaly návrhy na doplnění dokazování či poukazovaly na konkrétní porušení v žalobě uvedených ustanovení právních předpisů. Dále soud shledal správným závěr žalovaného, že jednorázové potíže s policií, proti kterým se stěžovatel nejprve bránil, ale později od svého postupu ustoupil, nezakládají opodstatněnou obavu z pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu ani důvod zvláštního zřetele hodný ve smyslu § 14 téhož zákona. Soud se rovněž ztotožnil se závěry žalovaného o neexistenci překážek vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost, kterou se domáhal jeho zrušení a zároveň požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. V jejím odůvodnění uvedl, že ze způsobu pronásledování některými příslušníky ukrajinské policie lze dovodit naplnění pojmu pronásledování ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu. Dále vytýká krajskému soudu, že se dostatečně nevypořádal s otázkou, zda v daném případě byly splněny zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu, protože ve své vlasti by mohl být ohrožen na zdraví či životě, a v České republice vede spořádaný život a nepředstavuje pro ni bezpečnostní riziko. Ze všech těchto důvodů se stěžovatel domnívá, že napadený rozsudek krajského soudu je stižen nezákonností spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k obsahu kasační stížnosti popírá její oprávněnost, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu, tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy, a dodává, že se stěžovatel nedomáhal dostatečně ochrany kompetentních orgánů své vlasti. Žalovaný rovněž i nadále neshledává důvod pro přiznání humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Z výše uvedených důvodů navrhuje zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání jejího odkladného účinku pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), a je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Z obsahu podání lze dovodit, že stěžovatel namítá kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., kasační stížnost je tedy přípustná.

Nejvyšší správní soud po zjištění, že kasační stížnost je podána včas a že je přípustná, přezkoumal napadený rozsudek vázán rozsahem i důvody kasační stížnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatelovo tvrzení, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázky související s podmínkami udělení azylu podle § 12, § 14 zákona o azylu a vztažení překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu, lze podřadit pod důvod kasační stížnosti obsažený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., který spočívá v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky může přitom spočívat v aplikaci nesprávného ustanovení právního předpisu na daný skutkový stav nebo sice v aplikaci správného ustanovení právního předpisu, avšak nesprávně interpretovaného.

Nejvyšší správní soud předně přezkoumal závěry krajského soudu ohledně posouzení skutečnosti, zda byl stěžovatel ve své vlasti pronásledován či se takového pronásledování opodstatněně obával z důvodů jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu) a jejich pochybení neshledal. Pronásledováním je přitom ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu třeba rozumět ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady v zemi stěžovatelova původu nebo pokud tato země není schopna odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Příkoří, jemuž se stěžovatel vycestováním z vlasti vyhýbá, tj. jednorázové potíže s policisty v jednom konkrétním případě, nelze z hlediska jeho intenzity ještě považovat za jev státní mocí přímo vyvolaným, tajně podporovaným, státními orgány vědomě trpěným či státní mocí záměrně nedostatečně potlačovaným ve smyslu výše uvedeného ustanovení. Byť jde v daném případě o chování příslušníků policie při výkonu služby, aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany, což se v daném případě nestalo, neboť stěžovatel sám přezkum postupu policistů o své vůli zastavil. Tento závěr ohledně nesplnění podmínek pronásledování učinil Nejvyšší správní soud s přísným respektováním základních principů, na nichž je azylové zákonodárství obecně postaveno. Z čl. 1 odst. 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků přijaté v Ženevě dne 28. 7. 1951 a z Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků přijatého v New Yorku dne 31. 1. 1967 lze dovodit, že důvodem udělení azylu v případě represe musí být skutečnost, že jde o represi ze strany státu. V případě stěžovatele tak nezbývá než uzavřít, že z jeho vyjádření učiněných u žalovaného nevyplynuly skutečnosti, podle nichž by se v jeho případě jednalo o represi uskutečňovanou ze strany státu, ať již přímou, kdy stát sám by stěžovatele ze zákonem stanovených důvodů pronásledoval, tak i nepřímou, o kterou by se jednalo tehdy, pokud by stát stěžovatele před pronásledováním cíleně nechránil.

Podle ustanovení § 14 zákona o azylu lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu, pokud v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12. Není na něj právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení správního orgánu. V otázkách přezkumu správního rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení, zákon vytváří kritéria, podle nichž a v jejichž rámci se může uskutečnit volba, včetně výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které nejsou správní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro volbu jeho rozhodnutí. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že ze spisů nevyplývají žádné skutečnosti svědčící o překročení mezí správního uvážení žalovaným nebo o jeho zneužití, neboť žalovaný posoudil osobní situaci stěžovatele a důvod hodný zvláštního zřetele k udělení humanitárního azylu neshledal.

Institut humanitárního azylu, jak je upraven § 14 zákona o azylu, poskytuje správnímu orgánu možnost nad rámec obvyklých standardů uprchlického práva udělit azyl i osobám, které jinak nesplňují podmínky pro udělení azylu. Nemůže však být prostředkem, s jehož pomocí by žadatelé o azyl, kteří nesplňují podmínky § 12 a § 13 zákona o azylu, zcela abstraktně zpochybňovali závěry správního orgánu. Za okolnosti hodné zvláštního zřetele tak není možné považovat jakékoli obtíže, kterým je nucen uprchlík ve své vlasti čelit,

ale pouze okolnosti zvláště tíživé, jejichž dopad na život dotyčné osoby je zcela zásadní. Míra volnosti správního uvážení správního orgánu je pak omezena pouze zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá obecně z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu. Aplikuje-li soud výše řečené na konkrétní situaci stěžovatele, dospívá k závěru, že v těch limitech, kde soudní přezkum neudělení humanitárního azylu proveden být měl, byl krajským soudem proveden řádně a v přiměřeném rozsahu. Tato námitka stěžovatele tedy není důvodná.

Ke stejnému závěru došel zdejší soud i ve vztahu k posouzení případné existence překážek vycestování podle § 91 zákona o azylu, neboť krajský soud své závěry přesvědčivě a v souladu se zákonem odůvodnil. Vzhledem k absenci jakýchkoli konkrétních žalobních námitek postupoval soud správně, když existenci překážek vycestování přezkoumal pouze obecně, a nepochybil, pokud v podrobnostech odkázal na správné a komplexní odůvodnění žalovaného.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Za této procesní situace se již Nejvyšší správní soud samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Stěžovatel, který neměl v tomto řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, a proto bylo rozhodnuto tak, že žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. prosince 2005

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu